

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра зарубежной литературы

Аннотация к магистерской диссертации

**ПРОБЛЕМА ЭКРАНИЗАЦИИ ЛИТЕРАТУРНОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ (НА
МАТЕРИАЛЕ А. БАРИККО «1900. ЛЕГЕНДА О ПИАНИСТЕ»,
ДЖ. ТОРНАТОРЕ «ЛЕГЕНДА О ПИАНИСТЕ ПОСРЕДИ ОКЕАНА»,
С. БЕННИ «БАР “СПОРТ”», М. МАРТЕЛЛИ «БАР “СПОРТ”»,
Н. АММАНИТИ «Я НЕ БОЮСЬ» И Г. САЛЬВАТОРЕСА
«Я НЕ БОЮСЬ»)**

Чеснокова Екатерина Вячеславовна

специальность 1-21 80 09 «Литература народов стран зарубежья (итальянская)»

Научный руководитель
Сергей Васильевич Логиш
кандидат филологических наук, доцент

Минск, 2015

АННОТАЦИЯ

Проблема экранизации литературного произведения (на материале А.Барикко «1900. Легенда о пианисте», Дж.Торнаторе «Легенда о пианисте посреди океана», С.Бенни «Бар “Спорт”», М.Мартелли «Бар “Спорт”», Н.Амманити «Я не боюсь» и Г.Сальватореса «Я не боюсь»)

Ключевые слова: ЭКРАНИЗАЦИЯ, АДАПТАЦИЯ, ТРАНСФОРМАЦИЯ, ЗАМЕНА, УДАЛЕНИЕ, ДОБАВЛЕНИЕ, СМЕЩЕНИЕ, ЭКВИВАЛЕНТНОСТЬ, КОНЦЕНТРАЦИЯ, КОНДЕНСАЦИЯ, ПОВЕСТЬ, РОМАН, КИНЕМАТОГРАФ, ТЕКСТ, ХУДОЖЕСТВЕННОЕ ПРОИЗВЕДЕНИЕ, ЛИТЕРАТУРНЫЙ ТЕКСТ, РЕЖИССЕР, СЦЕНАРИЙ.

Магистерская работа состоит из введения, общей характеристики, двух глав, заключения и приложения. Общее количество страниц в диссертации 92, библиографический список включает 88 источников, из которых 66 – русскоязычные издания, 22 – иноязычные.

Цель магистерской диссертации: выявить основные черты кинематографической эстетики по отношению к литературному тексту, определить изменения литературного текста в кинематографе. Для достижения цели нами были поставлены **задачи**: ■ изучить особенности кинематографического языка; ■ исследовать вопрос рецепции литературного текста в кинематографе; ■ выявить критерии отличия сценария фильма от литературного текста; ■ провести сравнительный анализ выбранных произведений кинематографического и литературного искусства.

Предметом исследования является экранизация литературного произведения

Объект исследования – художественные тексты итальянских авторов и их экранизации соответственно: Алессандро Барикко «1900. Легенда о пианисте», Стефано Бенни «Бар “Спорт”» и Никколо Амманити «Я не боюсь»; Джузеппе Торнаторе «Легенда о пианисте», Массимо Мартелли «Бар “Спорт”», Габриэле Сальваторес «Я не боюсь».

Актуальность данной работы заключается в изучении художественного текста в рамках его взаимодействия с экранной версией. Исследования, соединившие в себе итальянскую литературу и кино, в полной мере не раскрывают указанную проблему. Наше исследование находится на стыке дисциплин, изучающих эти два вида искусства, поэтому необходимо рассмотреть вопросы как литературоведческого, так и киноведческого содержания. Мы полагаем, что данная работа станет попыткой дальнейшего анализа указанной проблематики и, в более широком плане, станет определенным вкладом в изучение итальянской культуры.

Данное исследование привело к следующим **выводам**:

1. Существуют четкие отличия сценария фильма от литературного текста: ■ сценарий, в отличие от художественного текста, не является произведением искусства; ■ автор литературного текста описывает в нем эмоции, мысли, воспоминания персонажей, которые преобладают над их действиями, в сценарии герои представлены действиями и диалогами; ■ события в литературе представлены посредством словесного описания, в кино через их аудиовизуальное изображение; ■ в литературном тексте присутствует авторская мысль (в лирических отступлениях), в кино она не представлена.

2. Совпадение видов планов на экране и в тексте художественного произведения говорит о том, что авторы экранизации и автор текста в одних и тех же местах сюжета хотят одинаково повлиять на психику зрителя/читателя и вызвать у него определенные эмоции и впечатления, все это сближает литературный текст и фильм по степени их воздействия на человека.

Рекомендации по использованию и область применения полученных результатов. Данная работа и ее результаты могут быть включены в программу филологического факультета в качестве семинарских занятий для студентов, изучающих итальянский язык, литературу и культуру.

_____ (подпись магистранта)

SUMMARY

The problems concerning the adaptation of prose work for the screen (a G.Tornatore film "The Legend about the Pianist on the Ocean" based on "1900. The Legend about the pianist" by A.Baricco, a M.Martelli film "Bar «Sport»" based on "Bar «Sport»" by S.Benni, a G.Salvatores film "I am not afraid" based on "I am not afraid" by N.Ammaniti)

Key words: FILMING, SCREEN ADAPTATION, TRANSFORMATION, CHANGE, DELETE, ADDITION, OFFSET, EQUIVALENCE, CONCENTRATION, CONDENSATION, NOVELS, MOVIES, WORK OF ART, LITERARY WORK, DIRECTOR, SCRIPT.

The Master's thesis consists of an introduction, a general description of the work, two chapters, a conclusion and an appendix. The total number of pages in the thesis is 92, the bibliography includes 88 sources.

The purpose of the master's thesis is to identify the main features of cinematographic aesthetics in relation to literary works, to see the major differences between the original written work and the film. To achieve the goal we had to solve some tasks: ▪ to examine the features of the cinematographic language; ▪ to investigate the main changes in adapting a literary work to a film; ▪ to describe the similarities and critical differences between a novel and a screenplay; ▪ to analyse certain written works transferred to feature films.

The subject of the study is a screen adaptation.

The objects of the study are the works of the Italian authors and their screen adaptations respectively: A.Baricco "1900. The Legend about the pianist", G.Tornatore "The Legend about the Pianist on the Ocean", S.Benni "Bar «Sport»", M.Martelli "Bar «Sport»", N.Ammaniti "I am not afraid" and G.Salvatores "I am not afraid".

The topicality of the paper consists in the study of a fiction text in the framework of its interaction with the screen version. The research papers which combine Italian literature and cinema do not fully reveal the indicated problem. Our research is an interdisciplinary one that is why both literature studies and cinema art studies should be considered. We suppose that the paper is going to be a start for further analysis of the indicated problems and a certain contribution to Italian culture studies.

Conclusions: 1. There are clear differences between a screenplay and an original literary work: ▪ the author of a literary work describes in it emotions, thoughts, memories of characters that prevailed over their actions, the characters in a script are presented by actions and dialogues; ▪ the events in a literary work are represented by verbal description, in the movie through their audiovisual depiction; ▪ in a literary work the author's idea takes place (for instance, in the lyrical digressions), in a movie it is not represented.

2. The fact that the screen shot and the plot description in the fiction text coincide means that the screen adaptation authors and the text author want to influence the viewer/reader psychological attitude at the same spot of the storyline and also to evoke certain emotions and impressions which make the film and the text very close at the degree of their influence on a person.

The area of the results implementation. This work and its results may be applied in the syllabus of philological faculties and may be used by students who study the Italian language, literature and culture.

_____ (signature of undergraduate student)

АНАТАЦЫЯ

Праблема экранізацыі літаратурнага твора (на матэрыяле А.Барыкка «1900. Легенда аб піянісце», Дж.Тарнаторэ «Легенда аб піянісце пасярод акіяна», С.Бэнні «Бар "Спорт"», М.Мартэллі «Бар "Спорт"», М.Амманіці «Я не баюся» і Г.Сальваторэса «Я не баюся»)

Ключавыя словы: ЭКРАНІЗАЦЫЯ, АДАПТАЦЫЯ, ТРАНСФАРМАЦЫЯ, ЗАМЕНА, ВЫДАЛЕННЕ, ДАДАННЕ, ЗРУШЭННЕ, ЭКВІВАЛЕНТНАСЦЬ, КАНЦЭНТРАЦЫЯ, КАНДЭНСАЦЫЯ, АПОВЕСЦЬ, РАМАН, КІНЕМАТОГРАФ, ТЭКСТ, МАСТАЦКІ ТВОР, ЛІТАРАТУРНЫ ТЭКСТ, РЭЖЫСЁР, СЦЭНАР.

Магістарская праца складаецца з уводзінаў, агульнай характарыстыкі, дзвюх частак, заключэння і дадатку. Агульная колькасць старонак у дысертцыі 92, бібліяграфічны спіс уключае 88 крыніц, з якіх 66 – рускамоўныя выданні, 22 – іншамовныя.

Мэта магістарскай дысертцыі: выявіць асноўныя рысы кінематаграфічнай эстэтыкі ў адносінах да літаратурнага тэксту, вызначыць змены літаратурнага тэксту ў кінематографіі. Для дасягнення мэты намі былі пастаўлены задачы: ▪ вывучыць асаблівасці кінематаграфічнай мовы; ▪ даследаваць пытанне рэцэпцыі літаратурнага тэксту ў кінематографіі; ▪ выявіць крытэрыі адрознення сцэнара фільма ад літаратурнага тэксту; ▪ правесці параўнальны аналіз выбраных твораў кінематаграфічнага і літаратурнага мастацтва. **Прадметам** даследавання з'яўляецца экранізацыя літаратурнага твора.

Аб'ект даследавання – мастацкія тэксты італьянскіх аўтараў і іх экранізацыі адпаведна: А.Барыкка «1900. Легенда аб піянісце», Дж.Тарнаторэ «Легенда аб піянісце пасярод акіяна», С.Бэнні «Бар "Спорт"», М.Мартэллі «Бар "Спорт"», М.Амманіці «Я не баюся» і Г.Сальваторэса «Я не баюся».

Актualityнасць дадзенай работы заключаецца ў вывучэнні мастацкага тэксту ў рамках яго ўзаемадзеяння з экраннай версіяй. Даследаванні, якія злучаюць у сабе італьянскую літаратуру і кіно, у поўнай меры не раскрываюць паказаную праблему. Наша даследаванне знаходзіцца на стыку дысцыплін, якія вывучаюць гэтыя два віды мастацтва, таму неабходна разгледзець пытанні як літаратуразнаўчага, так і кіназнаўчага зместу. Мы лічым, што дадзеная праца стане спробай далейшага аналізу названай праблематыкі і, у больш шырокім плане, з'явіцца пэўным укладам у вывучэнне італьянскай культуры.

У выніку даследавання можна зрабіць наступныя **высновы**:

1. Існуюць выразныя адрозненні сцэнару фільма ад літаратурнага тэксту: ▪ сцэнар, у адрозненне ад мастацкага тэксту, не з'яўляецца твораў мастацтва; ▪ аўтар літаратурнага тэксту апісвае ў ім эмоцыі, думкі, успаміны персанажаў, якія пераважаюць над іх дзеяннямі, у сцэнары героі прадстаўлены дзеяннямі і дыялогамі; ▪ падзеі ў літаратуры прадстаўлены пасродкам славеснага апісання, у кіно праз іх аўдыёвізуальны малюнак; ▪ у літаратурным тэксце прысутнічае аўтарская думка (у лірычных адступленнях), у кіно яна не прадстаўлена.

2. Супадзенне відаў планаў на экране і ў тэксце мастацкага твора падкрэслівае, што аўтары экранізацыі і аўтары тэксту ў адных і тых жа месцах сюжэту намагаюцца аднолькава паўплываць на псіхіку гледача/чытача і выклікаць у яго пэўныя эмоцыі і ўражанні, усё гэта збліжае літаратурны тэкст і фільм па моцы іх уздзеяння на чалавека.

Рэкамендацыі па выкарыстанні і вобласць прымянення атрыманых вынікаў. Дадзеная праца і яе вынікі могуць быць уключаны ў праграму навучання на філалагічным факультэце ў якасці семінарскіх заняткаў для студэнтаў, якія вывучаюць італьянскую мову, літаратуру і культуру.

_____ (подпіс магістранта)